

RAADSVOORSTEL

DATUM 18 december 2023
DOCUMENTNUMMER 23.0001523
ZAAKNUMMER ZK23002610
PORTEFEUILLEHOUDER B. Krijnen
PROGRAMMA Programma III: Wonen & Ondernemen
BELEIDSVELD Omgevingstaken
ONDERWERP RV Vervolg op evaluatie DVO HVC

AANLEIDING Op 19 juli 2023 heeft het college een besluit genomen over de uitgevoerde evaluatie van de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met HVC. De evaluatie is ter kennisgeving aan uw raad gestuurd. Naar aanleiding van het besluit van het college zijn een aantal eerste verkenningen uitgevoerd voor de verdere vervolgstappen. Via dit raadsvoorstel en -besluit leggen wij de verdere stappen na de evaluatie van de DVO met HVC aan uw raad voor.

KADER

- Gemeenschappelijke Regeling (GR) Afvalbeheer Westfriesland
- Evaluatie DVO HVC
- Gemeentewet (artikel 169 lid 4)

WIJ STELLEN VOOR

1. kennis te nemen van de juridische mogelijkheden voor het opzeggen van de dienstverleningsovereenkomst;
2. het college opdracht te geven op basis van de uitgevoerde evaluatie een aantal quickwins in de DVO door te voeren en hierover het gesprek met HVC aan te gaan. De DVO hierop zo snel mogelijk aan te passen;
3. het college opdracht te geven een verkenning te starten naar mogelijke andere afvalinzamelaars voor huisvuil dan wel dit zelfstandig te doen voor een verbetering in prijs/service/milieuprestaties;
4. het college opdracht te geven de uitkomsten van deze verkenning aan uw raad voor te leggen.

BEOOGD RESULTAAT Naar aanleiding van de uitkomsten van de evaluatie van de dienstverleningsovereenkomst met HVC wordt gekeken naar de volgende stappen. Uiteindelijk moet de evaluatie leiden tot een verbetering van de inzameling van huishoudelijk afval binnen de gemeente. Die verbetering kan liggen in het prijsniveau, de dienstverlening en/of milieuwinst.

ONDERBOUWING

1. kennis te nemen van de juridische mogelijkheden voor het opzeggen van de dienstverleningsovereenkomst
Tijdens het uitvoeren van de evaluatie zijn vragen gesteld over de opzegtermijn die in alle 7 individuele DVO's (van de Westfrieze gemeenten) is opgenomen. De vraag is wanneer opgezegd kan/moet worden: moet dit voor 1 januari 2024, of kan dit ook erna? Hier is juridisch advies over ingewonnen en het advies is bij dit voorstel gevoegd. De conclusie is dat ook na 1 januari 2024 de DVO opgezegd kan worden, en dat de uiteindelijke opzegtermijn (van 2 jaar) dan opschuift. Als bijvoorbeeld de DVO op 1 februari 2024 wordt opgezegd wordt de DVO beëindigd per 1 februari 2026 (2-jarige opzegtermijn).
2. Het college opdracht te geven op basis van de uitgevoerde evaluatie een aantal quickwins in de DVO door te voeren en hierover het gesprek met HVC aan te gaan. De DVO hierop zo snel mogelijk aan te passen

Uit de uitgevoerde evaluatie zijn een aantal quickwins gekomen. Dit zijn:

- nader uitwerken en onderling bespreken wat er wel en niet in tarieven van diensten en producten (deel 3 van de DVO) zit;
- bredere eisen stellen aan rapportages (kostenkant, analyses, prognoses) en een bredere scope meegeven aan beleidsadvies. Deze is nu vrij eenzijdig op VANG-doelen gericht. Dat is dus alleen een verlaging van het aantal kilo's restafval per inwoner;
- toevoegen verkeers- en inwonerveiligheid bij inzameling aan het afsprakenkader;
- meer continuïteit in beleidsoverleg (vervangers aanwijzen, frequentie directie-overleg naar 2 keer per jaar);
- in de rapportages meer aandacht voor kosten, efficiency en op verbetering gerichte analyses;
- explicieter aandacht voor de kwaliteit van de ingezamelde stromen per gemeente, ook ten opzichte van elkaar;
- financiële cijfers eerder naar de gemeente versturen;
- afspraken maken over communicatie-aanpak richting inwoners bij wijzigingen in inzameling.

Daarnaast zijn er in de evaluatie een aantal quickwins benoemd, waar al uitvoering aan gegeven wordt. Zo worden de kwartaal- en jaarrapportages al aan uw raad toegestuurd. Ook doen wij vanaf dit jaar mee aan de landelijke Benchmark Huishoudelijk Afval. De uitkomsten hiervan zijn als bijlage bij dit raadsvoorstel gevoegd.

De voorgestelde quickwins vergen een aanpassing van de DVO. Ook moet hierover uiteraard nog overleg gevoerd worden met HVC. Voorgesteld wordt hier zo snel mogelijk mee te starten en de DVO hierop aan te passen. Deze bevoegdheid ligt bij het college.

3. Het college opdracht te geven een verkenning te starten naar mogelijke andere afvalinzamelaars voor huisvuil dan wel dit zelfstandig te doen voor een verbetering in prijs/service/milieuprestaties

Uit zowel de evaluatie als de recent uitgevoerde benchmark blijkt dat de afvalbeheerskosten in Koggenland hoog zijn. Gemiddeld bedraagt dit € 279 per woonhuisaansluiting. Vergelijkbare gemeenten hebben gemiddeld een aanzienlijk lager bedrag per woonhuisaansluiting, namelijk € 198. De hoeveelheid restafval per inwoner ligt met 135 kilo boven het gemiddelde van 112 kilo. Ten aanzien van fijn en grof restafval scoren wij wel gemiddeld tot goed. Tot slot ligt het niveau van dienstverlening rond het gemiddelde. Dit zijn bijvoorbeeld de openingstijden van de afvalbrengstations. De vergelijkbare Westfriese plattelandsgemeenten liggen wat prijsgemiddelde betreft allemaal boven het landelijk gemiddelde.

Voorgesteld wordt om een marktverkenning uit te voeren en daarin te kijken of er mogelijke andere afvalinzamelaars zijn, of dat zelfstandig afval inzamelen, zoals gemeente Dijk & Waard, eventueel tegen lagere kosten de afvalinzameling voor ons uit zouden kunnen voeren. Daarbij moet opgemerkt worden dat de afvalinzameling los staat van de afvalverwerking. Wij zijn als aandeelhouder verplicht ons afval door HVC te laten verwerken. De markt verkenning gaat dan ook alleen om de inzameling van het huishoudelijke afval. In de evaluatie is dit met de overige Westfriese gemeenten is ook voorgesteld. Een goede marktverkenning is essentieel om een goede afweging te kunnen maken over het vervolgtraject na de evaluatie. Mocht er aanleiding zijn om op zoek te

gaan naar een andere partij voor de inzameling van huishoudelijk afval, dan moet er wel reëel inzicht zijn op een verbetering in prijs, service en milieuresultaten.

Daarbij moet opgemerkt worden dat de meeste (commerciële) partijen uitsluitend de inzameling van huishoudelijk afval doen. Overige taken zoals communicatie rond afvalinzameling, beleidsadvisering en klantcontact doen zij niet. Zij fungeren eerder als een soort aannemer voor de afvalinzameling. Onderdeel van de huidige DVO is dat HVC deze taken voor ons als gemeente uitvoert. De kosten hiervan bedragen ongeveer € 20 per woonhuusaansluiting per jaar. Voor Koggenland zou dit dus ook betekenen dat de gemeentelijke organisatie hiervoor verantwoordelijk wordt. De gevolgen hiervan worden in de uiteindelijke afweging aan uw raad meegegeven.

4. Het college de opdracht te geven de uitkomsten van deze verkenning aan uw raad voor te leggen.

De uitkomsten van de marktverkenning worden in het eerste kwartaal van 2024 aan uw raad voorgelegd. Uit de marktverkenning volgt of het zoeken naar een andere partij voor de afvalinzameling een verbetering in prijs, service en milieuresultaten kan opleveren.

KANTTEKENINGEN	Uit de benchmark blijkt dat gemeenten met diftar/recycletarief structureel en aanzienlijke lagere afvalbeheerskosten hebben. Het wijzigen van afspraken met HVC of (afhankelijk van de marktverkenning) een overstap naar een andere inzamelaar kunnen een verlaging van de afvalbeheerskosten met zich mee brengen. Een verlaging van de gemeentelijke kosten op of onder het landelijk gemiddelde zal gelet op onder andere de benchmark alleen mogelijk zijn als er ook gekeken wordt naar de wijze van inzamelen, en niet alleen de partij die dit voor de gemeente uitvoert.
FINANCIËN	De kosten voor het uitvoeren van de marktevaluatie worden gedekt door bestaande budgetten.
DUURZAAMHEID	Uit de benchmark blijkt dat er ruimte is voor verbetering op het gebied van de milieuresultaten. Ten opzichte van andere gemeenten zit Koggenland boven het gemiddelde voor wat betreft het aantal kilo's restafval per inwoner. Het gemiddelde is rond de 110 kilo, terwijl wij op gemiddeld 135 kilo zitten.
ALTERNATIEVE MOGELIJKHEDEN	De DVO met HVC kan met aanpassingen voortgezet worden. Dan moeten er wel heldere en duidelijke afspraken gemaakt worden over de gewenste aanpassingen die uit de evaluatie van de DVO naar voren zijn gekomen. Het belangrijkste aandachtspunt zijn de relatief hoge kosten.
PACT VAN WESTFRIESLAND	Er is geen directe linkt met het Pact van Westfriesland.
COMMUNICATIE	Er wordt niet actief gecommuniceerd over het besluit van uw raad.
VERVOLG	De marktverkenning wordt in het eerste kwartaal van 2024 aan uw raad voorgelegd. Het besluit zal, naar aanleiding van de verkenning, richting geven op welke wijze er concreet invulling gegeven gaat worden aan de uitkomsten van de uitgevoerde evaluatie van de DVO.

RAADSVORSTEL (VERVOLG)

- BIJLAGEN
1. Advies over opzeggen DVO.
 2. Benchmark Huishoudelijk Afval 2022

Datum college: 14 november 2023

Burgemeester en wethouders van Koggenland.